

henning mankell.

KRIMI ROMÁN HOST

číňan

Tvrdá krusta sněhu, tuhý mráz. Hluboká zima.

Jednoho z prvních lednových dní roku 2006 překročí osamělý vlk neviditelnou hranici a z Norska se přes Vauldalen dostane do Švédska. U Fjällnäsů ho zahlédne řidič na sněžném skútru, ale vlk zmizí v lesích směrem na východ dřív, než si kdokoliv stihne všimnout, kam se poděl. Hluboko v rozlehlém norském Východním údolí našel zbytek zmrzlé losí mršiny, na které ještě zůstalo dost masa k ohlodání. Jenže to bylo před více než dvěma dny. Teď začíná být vyhladovělý a znovu hledá potravu.

Je to mladý samec a vydal se na cestu, aby si vytyčil vlastní území. Míří na východ. U Nāvjarnských hor, severně od Linsellu, objeví další losí mršinu. Nehne se od ní celý den a noc a sytí se před další cestou. Stále drží východní směr. U Kårböle přeběhne přes zamrzlou řeku Ljusnan a pak následuje její zákruty vedoucí k moři. Za jedné jasné noci se na neslyšných tlapách dostane přes most u Järvsö a poté zahne do hlubokých lesů rozpínajících se až k břehu moře.

Časně zrána třináctého ledna doputuje vlk do Hesjövallenu, vesničky ležící jižně od jezera Hansesjön v Hälsinglandu. Zastaví se a větrí. Odněkud se šíří pach krve. Vlk se rozhlíží. V domech bydlí lidé. Z komínů ale nestoupá kouř. Navíc jeho bystrý sluch nezaznamená žádné zvuky.

Ale pach krve vlk neomylně cítí. Čeká na kraji lesa, pokouší se zavětrít, odkud pach jde. Poté se pomalu rozběhne sněhem. Pach se táhne od domu na konci vesnice. Vlk se teď má na pozoru, v blízkosti lidí je třeba být opatrný a trpělivý. Opět se zastaví. Pach vychází ze zadní části domu. Vlk vyčkává. Nakonec se znovu pohne. Když dojde na místo, spatří novou mršinu. Od-táhne těžkou kořist k okraji lesa. Pořád ještě na něj nikdo nepřišel, ani štěkot psů se neozývá. Toho studeného rána panuje naprosté ticho.

Na kraji lesa se vlk pustí do jídla. Jde to snadno, maso není zmrzlé. Vlk je vyhladovělý. Nejprve stáhne koženou botu a pak se zahryzne do spodní části nohy, hned nad chodidlem.

Noc předtím sněžilo, pak se počasí uklidnilo. Zatímco se vlk sytí, začínají se ke zmrzlé zemi opět snášet lehounké sněhové vločky.

Když se Karsten Höglin probudil, vzpomněl si, že se mu zdálo o jedné fotografii. Zůstal nehnutě ležet v posteli a cítil, jak se sen pozvolna vrací, jako by jeho negativ poslal do Karstenova vědomí svůj otisk. Poznával tu fotku. Byla černobílá a zobrazovala muže sedícího na staré železné posteli. Na stěně za ním visela lovecká puška a u nohou měl plechový nočník. Když tu fotografii Karsten viděl poprvé, upoutal ho starcův smutný úsměv. Muž měl v sobě cosi plachého a váhavého. Teprve dlouho poté se Karsten dozvěděl historii toho snímku. Několik let předtím, než fotografie vznikla, zastřelil muž na lovu vodních ptáků nešťastnou náhodou svého jediného syna. Od té doby visela puška na zdi a muž se čím dál hlouběji propadal do samoty.

Karsten Höglin si pomyslel, že ze všech tisíců snímků a negativů, které kdy viděl, je pro něj tenhle nezapomenutelný. Byl by ho rád vyfotil sám.

Hodiny na nočním stolku ukazovaly půl osmé. Za normálních okolností se Karsten budíval velmi brzy. Ale tuhle noc spal bídě, postel i matrace byly nepohodlné. Rozhodl se, že než zaplatí účet za hotel a vydá se dál, bude si na to stěžovat.

Tohle byl devátý a zároveň poslední den jeho cesty. Finance na ni pocházely ze stipendia, které mu umožnilo zdokumentovat opuštěné vesnice a malé, postupně se vyliďňující obce. Teď byl v Hudiksvallu a zbývala mu poslední vesnice.

Vesničku si vybral na základě dopisu od jednoho starého muže, který četl o jeho projektu a napsal pak Karstenovi o místě, kde sám žije. Na Karstena dopis zapůsobil; rozhodl se, že svou výpravu zakončí právě tam.

Vstal a roztáhl závěsy. V noci sněžilo. Venku panovalo šedé přitmí, nad obzorem se ještě neobjevilo slunce. Dole po ulici jela na kole teple oblečená žena. Karsten ji sledoval pohledem a dumal, jak chladno venku asi je. Minus pět, možná sedm stupňů. Víc ne.

Oblékl se a pomalým výtahem sjel do recepcce. Auto měl zaparkované na vnitřním dvoře hotelu. Určitě tam nerušeně stojí. Ale brašny s fotoaparáty si stejně raději vzal k sobě na pokoj. Dělal to tak vždycky. Přijít jednoho dne k autu a zjistit, že foťáky jsou tytam, to byla jeho nejhorší noční můra.

V recepci seděla mladá žena, ani ne dvacetiletá. Karsten si všiml, že je nedbale nalíčená, a myšlenky na stíznost ohledně postele se vzdal. Stejně se do tohoto hotelu nikdy nevrátí.

V jídelně sedělo několik hostů skloněných nad novinami. Karsten byl na okamžik v pokušení vzít jeden z fotoaparátů a tichou jídelnu si vyfotit. Připomínalo mu to Švédsko, které dřív vypadalo právě takhle. Tiší lidé sklonění nad novinami a šálky kávy, každý jen se svými myšlenkami, se svým osudem.

Nechal ten nápad plavat, nalil si kávu, namazal dva chleby a vzal si jedno vejce naměkko. Jelikož nenašel žádné volné noviny, zhltnul snídani rychle. Nesnášel sedět sám u stolu, aniž by měl něco na čtení.

Když vyšel ven, udeřila ho větší zima, než čekal. Stoupl si na špičky a podíval se na teploměr připevněný u okna do recepcce. Minus jedenáct stupňů. Klesá to, pomyslel si. Dosud byla zima až příliš mírná. Teď přijde mráz, na který jsme tak dlouho čekali. Odložil brašny na zadní sedadlo, nastartoval a jal se oškrabávat přední sklo. Na sedadle ležela mapa. Už včera během přestávky po focení ve vesnici blízko jezera Hasselasjön v mapě hledal, kudy do poslední vesnice pojede. Nejprve by se měl držet hlavní silnice směrem na jih a u Iggesundu odbočit na městečko Sörforsa. Pak se nabízely dvě možnosti, může zvolit buď východní, nebo západní cestu kolem jezera, které se střídavě jmenovalo Velké a Dlouhé. Na benzinové pumpě při vjezdu do Hudiksvallu se dozvěděl, že východní silnice za moc nestojí. Přesto se rozhodl právě pro ni. Měl by tam být rychleji. A světlo toho zimního rána bylo překrásné. Už měl před očima kouř stoupající z komínů vzhůru k nebi.

Jízda mu trvala čtyřicet minut. Jednou se mu podařilo si zajet. Zabočil špatně na silnici vedoucí na jih, směrem k Näcksjö.

Vesnice Hesjövallen ležela v údolíčku vedle jezera, na jehož jméno si Karsten nemohl vzpomenout. Že by Hesjön? Až těsně k vesnici, která se rozkládala na stráni svažující se k jezeru, se táhly husté lesy. Středem obce procházela úzká silnice vedoucí dál k Härjedalenu.

Karsten zastavil na kraji vesnice a vystoupil z vozu. Oblačnost se začala protrhávat. Světlo bude trochu nepříjemné, možná taky méně výrazné. Rozhlédl se. Domy stály na místě, všude panoval klid a ticho. Z dálky se ozýval slabý zvuk aut projíždějících po hlavní silnici.

Zmocnila se ho neurčitá obava. Zadržel dech, jako pokaždé, když tak úplně nerozuměl tomu, co má před sebou.

Pak mu to došlo. Komíny. Byly studené. Po kouři, který se měl stát efektní součástí jeho zamýšlených fotografií, nebylo ani stopy. Pomalu klouzal pohledem po domcích. Někdo už venku projel se sněžnou frézou, pomyslel si. Ale nikdo ještě nevstal, aby zapálil v krbu a kamnech. Vzpomněl si na dopis od muže, který mu vesnici popsal. Stařec vyprávěl o komínech, prý to vypadá, jako by si domy navzájem posílaly kouřové signály jako při dětské hře.

Karsten si povzdechl. Takhle je to s dopisy, pomyslel si. Lidé nepíší to, co je pravda, ale to, co si podle nich adresát chce přečíst. Teď abych fotil vychladlé komíny. Nebo má celý ten podnik odpískat? Nikdo ho k focení Hesjövallenu ani jeho obyvatel nenutil. Měl už dostatek fotografií zvolna vymírajícího Švédska, zdokumentoval opuštěné usedlosti, odlehlé vesnice, které občas zachránili Němci a Dánové, když si domy přestavěli na letní sídla, a jiné prostě chátraly, dokud se neobrátily v prach. Karsten se rozhodl, že pojede, a nasedl zpátky do auta. Ale ruka mu zůstala na klíčkách od zapalování. Když už dojel tak daleko, může se aspoň pokusit o nějaké portrétní fotografie místních obyvatel. Přece jen mu jde o tváře. Během let strávených focením ho stále víc fascinovaly staré obličej. Než nadobro odloží objektiv, uložil si tajný úkol, a sice sestavit knihu ženských portrétů. Jeho fotografie budou vyprávět o kráse, kterou lze najít jedině ve tvářích

skutečně starých žen, jimž se do kůže vryl celý život a všechna námaha, jako usazeniny ve skalní stěně.

Karsten Höglin neustále pátral po tvářích, obzvlášť po těch letitých.

Znovu vystoupil z auta, stáhl si do čela beranici, vzal přístroj Leica m8, který ho doprovázel posledních deset let, a vydal se k nejbližšímu domu. Vesnici tvořilo všehovšudy deset domků, většina z nich byla natřená červenou barvou a některé měly zápraží se stříškou. Viděl jen jednu novostavbu. Pokud se tedy řádovému domku z padesátých let dá říkat novostavba. Karsten došel k brance, zastavil se a zvedl fotoaparát. Na štítku stálo, že v domě bydlí rodina Andrénova. Vyfotil několik záběrů, vyměnil clonu a pozměnil dobu expozice, hledal různé úhly. Pořád je moc pošmourno, pomyslel si. Asi to vyjde rozmazaně. Ale člověk nikdy neví. Profese fotografa v sobě zahrnuje i nečekaná překvapení.

Karsten Höglin často pracoval čistě intuitivně. Ne že by nepřeměřoval světlo, když bylo potřeba. Ale tu a tam se mu podařilo dosáhnout překvapivých výsledků díky tomu, že se nijak pečlivě nezabýval expozičním časem. Improvizace byla součástí jeho práce. Jednou v Oskarshamnu viděl stát v přístavu velkou plachetnici s napnutou plachtou. Byl tenkrát jasný den a ostře svítilo slunce. Zrovna když se chystal loď vyfotit, napadlo ho na objektiv dýchnout teplý vzduch, který sklíčko zarosil. Poté co snímek vyvolal, nořila se na něm z mlhy loď duchů. Za tu fotografii získal vysoké ocenění.

Na orosení nikdy nezapomněl.

Branka šla ztuha. Musel zabrat, aby ji rozhýbal. V čerstvě napadaném sněhu nebyly žádné stopy. Stále se nic neozývalo, ani něčí pes mě ještě neobjevil, napadlo ho. Jako kdyby znenadání všichni zmizeli. Tohle není vesnice, ale bludný Holanďan.

Vyšel po schodech a zaklepal na dveře, počkal, zaklepal podruhé. Žádný pes, žádná mňoukající kočka, nic. Teď začal být na pochybách. Něco tu rozhodně nesedí. Zaklepal ještě jednou, silněji a dlouze. Pak zkusil kliku. Zamčeno. Staří lidé jsou úzkostliví,

pomyslel si. Zamykají se, mají strach, že všechno, o čem čtou v novinách, postihne právě je.

Zabušil na dveře, ale bez odezvy. Dospěl k přesvědčení, že dům musí být prázdný.

Vyšel brankou ven a zamířil k sousednímu stavení. Začalo se rozednívat. Vedlejší dům měl žlutý nátěr. Okenní kyt se odloupával, v domě muselo táhnout. Než zaklepal, vzal za kliku. I tyhle dveře byly zamčené. Rázně zaťukal a dřív, než měl někdo vůbec šanci odpovédět, přešel v bušení. Ani tady to nevypadalo, že je někdo doma.

Znovu se rozhodl, že to nechá plavat. Pokud teď sedne za volant, bude doma v Piteå už brzy odpoledne. Jeho ženu Magdu by to potěšilo. Podle ní je na takové cestování starý, ačkoliv mu je teprve třiašedesát. Ale byly tu neurčité příznaky začínající anginy pectoris. Doktoři mu řekli, aby myslel na své stravování a snažil se mít dostatek pohybu.

Jenže Karsten domů nevyrazil. Místo toho obešel dům a zkusil dveře, které by mohly vést k prádelně za kuchyní. I ty byly zamčené. Popošel k nejbližšímu oknu, vytáhl se na špičky a nahlédl dovnitř. Mezerou mezi závěsy viděl přímo do pokoje, kde stála televize. Šel k dalšímu oknu. Stejný pokoj, pořád viděl televizi. Výšivka na zdi hlásala „Ježíš je tvůj nejlepší přítel“. Právě chtěl přejít k dalšímu oknu, když něco upoutalo jeho pozornost. Leželo to na podlaze. Zprvu to považoval za klubko příze. Pak mu došlo, že to je tlustá vlněná ponožka a že ta ponožka je navlečená na noze. Odskočil na krok od okna. Srdce mu bušilo. Viděl správně? Byla to opravdu noha? Vrátil se znovu k prvnímu oknu, ale odtud nedohlédl přes celý pokoj. Šel k druhému oknu. Teď si byl jistý. To, co spatřil, je lidská noha. Nehybná noha. Nevěděl, jestli se jedná o muže nebo ženu. Ten, komu noha patří, mohl sedět v křesle. Ale taky mohl ležet na zemi.

Karsten zabouchal na okno, jak nejsilněji si troufal. Nic se nedělo. Vytáhl mobilní telefon a vytočil číslo na tísňovou linku. Signál byl tak slabý, že se nedovolal. Rozběhl se ke třetímu

domu a zatloukl na dveře. Ani tady nikdo neotvíral. Hlavou mu blesklo, jestli se snad neocitl v kraji, který se pomalu proměňuje v noční můru. U dveří ležela škrabka na boty. Strčil ji do škvíry vedle zámku a dveře vypáčil. Jeho jedinou myšlenkou bylo najít telefon. Vtrhl do domu, a nestihl si včas všimnout, že i tady ho čeká stejný pohled. Mrtvý člověk. Na podlaze v kuchyni ležela stařena. Hlavu měla prakticky oddělenou od těla. Vedle ní ležela mrtvolka psa přeseknutého na dva kusy.

Karsten Höglin vykřikl a obrátil se na útěk. Z předsíně zahlédl muže, který ležel na zemi v obývacím pokoji mezi stolkem a červenou pohovkou s bílým přehozem. Stařec byl nahý. Celá záda měl pokrytá krví.

Karsten Höglin vyběhl z domu. Chtěl okamžitě pryč. V běhu mu vyklouzl fotoaparát, ale nezastavilo ho to. Rostla v něm hrůza z pomýšlení, že ho nějaká neviditelná bytost sekne do zad. Otočil auto a vystřelil odtamtud.

Teprve když přijel na hlavní silnici, zastavil a třesoucím se rukama vytočil číslo tísňové linky. V okamžiku, kdy si přitiskl přístroj k uchu, zaplavila ho prudká bolest na prsou. Jako by ho přece jen někdo dostihl a vrazil mu do těla nůž.

Do telefonu na něj promluvil nějaký hlas. Ale Karsten nedokázal odpovědět. Bolest byla tak úporná, že se mu z hrdla dralo jen sípání.

„Neslyším vás,“ říkal ženský hlas.

Pokusil se znovu. Zase jen zachrčení. Umíral.

„Můžete mluvit hlasitěji?“ řekla žena. „Nerozumím, o co se jedná.“

S největším vypětím ze sebe vypravil několik slov.

„Umírám,“ zasípal. „Dobrý Bože, umírám. Pomozte.“

„Kde jste?“

Ale odpovědi se ženě nedostalo. Karsten Höglin byl na cestě do nekonečné tmy. V křečovitém pokusu zbavit se příšerné bolesti, jako by byl tonoucím, který se marně pokouší dostat nad hladinu, sešlápl plyn. Auto se rozjelo přímo do protisměru.

Nákladák s kancelářským nábytkem mířící do Hudiksvallu už nestihl zabrzdit a auta do sebe narazila. Řidič nákladáku vylezl z kabiny a šel se podívat, jak je na tom muž z vozidla, se kterým se srazil. Viděl ho ležet přes volant.

Řidič byl z Bosny a mluvil špatně švédsky.

„Je vám něco?“ zeptal se.

„Vesnice,“ zachrčel Karsten. „Hesjöwallen.“

Víc už neřekl. Než na místo dorazila sanitka, zemřel Karsten Höglin na následky rozsáhlého infarktu.

Okolnosti nehody byly zpočátku dost nejasné. Skutečnou příčinu náhlého infarktu, který muže za volantem tmavě modrého volva postihl, nemohl nikdo ani tušit. Teprve když Karstena Höglina odvezli a odtahová služba nakládala těžce poškozený nákladní automobil, šel si jeden z policistů vyslechnout, co se jim pokouší bosenský řidič říct. Policista se jmenoval Erik Huddén a nerad zbytečně mluvil s lidmi, kteří neumějí dobře švédsky. Připadalo mu, jako by jejich vyprávění ztrácelo na významu, pokud byly jejich vyjadřovací schopnosti nedostatečné. Huddén samozřejmě nejdřív udělal test na přítomnost alkoholu. Řidič byl strýzlivý, tester svítil zeleně. Řidičský průkaz měl taky v pořádku.

„Něco snažil říct,“ prohlásil šofér.

„A co?“ zeptal se Erik Huddén odmítavě.

„Něco jako Herö. Nějaký místo?“

Erik Huddén byl místní. Netrpělivě zavrtěl hlavou.

„Tady žádné Herö není.“

„Já možná špatně slyšel? Možná to bylo něco se ‚s‘? Třeba to bylo Hersjö.“

„Hesjöwallen?“

Řidič přikývl.

„Tak to řek.“

„Co tím myslel?“

„To nevím. Umřel.“

Erik Huddén strčil svůj poznámkový blok do kapsy. Šoférovi výpověď si nezaznamenal. O půl hodiny později odtahovka

zdemolovaná auta odvezla a pro bosenského řidiče si přijeli policisté kvůli výsledku na policejní stanici. Erik Huddén nasedl do auta na cestu zpátky do Hudiksvallu. Řídil jeho kolega Leif Ytterström.

„Vezmeme to přes Hesjöwallen,“ řekl zničehonic Huddén.

„Proč? Máme tam něco hlášeného?“

„Chci si jen něco ověřit.“

Erik Huddén byl starší než Ytterström. Navíc byl známý svou nemluvností a umíněností. Leif Ytterström odbočil na silnici směrem na Sörforsu. Když dojeli k Hesjövallenu, řekl mu Huddén, ať celou vesnicí pomalu projede, aniž by vysvětlil, proč vlastně zajížděku udělali.

„Vypadá to tu opuštěně,“ poznamenal Leif Ytterström, jak míjeli jeden domek za druhým.

„Jeď zpátky,“ reagoval Erik Huddén. „Stejně pomalu.“

Pak Ytterströmovi řekl, ať zastaví. Něco upoutalo jeho pozornost. U jednoho domu leželo cosi ve sněhu. Huddén vystoupil a šel blíž. Najednou se prudce zarazil a vytáhl zbraň. Leif Ytterström vylezl z auta, v ruce taky pistoli.

„Co je tam?“

Erik Huddén neodpověděl. Opatrně našlapoval kupředu. Pak se znovu zastavil a předklonil se, jako by ho zasáhla bolest na prsou. Když se vrátil k autu, byl v obličeji celý bílý.

„Leží tam mrtvý člověk,“ řekl. „Je rozsekaný na cucky. Něco chybí.“

„Jak to myslíš?“

„Jedna noha je pryč.“

Stáli mlčky. Zírali jeden na druhého. Pak Huddén nasedl do auta a vysílačkou požádal o spojení s Vivi Sundbergovou. Věděl, že je ten den ve službě. Ozvala se okamžitě.

„Tady Erik. Jsem v Hesjövallenu.“

Slyšel, jak se zamyslela. Spousta místních jmen v téhle oblasti si byla podobná.

„Jižně od Sörforsy?“

„Spíš víc na západ. Ale možná se pletu.“

„Co se tam stalo?“

„Nevím. Ale leží tu ve sněhu mrtvý muž bez nohy.“

„Cože?“

„Mrtvý muž. Ve sněhu. Vypadá to, že ho někdo ubodal k smrti. Chybí mu noha.“

Znali se dobře, Vivi Sundbergová věděla, že Erik by nikdy nepřeháněl, jakkoliv jeho zpráva zněla neuvěřitelně.

„Přijedeme,“ řekla.

„Zavolej technikům do Gävle.“

„Koho tam máš s sebou?“

„Ytterströma.“

Zamyslela se.

„Máš nějaké rozumné vysvětlení pro to, co se tam stalo?“

„V životě jsem nic podobného neviděl.“

Věděl, že to Vivi pochopí. Pracoval u policie už tak dlouho, že násilí a hrůzy, kterým musel čelit, neměly jasnou hranici.

Než v dálce zaslechli sirény, uplynulo třicet pět minut. Erik Huddén mezitím přemlouval Ytterströma, aby s ním zašel promluvit se sousedy z nejbližšího domku. Ale Ytterström odmítal cokoli podniknout, dokud nedorazí posily. A jelikož Huddén nechtěl jít do domu sám, zůstali oba u auta. Během čekání nepromluvili ani slovo.

Vivi Sundbergová vystoupila z prvního auta, které na místo přijelo. Byla to mohutně stavěná žena okolo padesátky. Kdo ji znal, věděl, že navzdory nadváze má sílu i výdrž. Zrovna před několika měsíci dohonila při vloupačce dva zloděje. Bylo jim něco přes dvacet a nejdřív se jí smáli. Když je o pár set metrů dál sebrala, smích je přešel.

Vivi Sundbergová měla zrzavé vlasy. Čtyřikrát do roka zašla za dcerou do kadeřnictví a nechávala si je dobarvit.

Narodila se na statku kousek od města Harmånger a starala se tam o své rodiče, dokud nezestárli a nakonec nezemřeli. Pak se začala vzdělávat a za několik let se přihlásila na policejní akademii. K jejímu velkému překvapení ji vzali. Nikdo si vlastně

nedokázal vysvětlit, jak ji mohli přijmout, když je tak korpulentní. Ale neptali se a ona sama o tom nemluvila. Kdykoliv někdo z jejích kolegů, většinou mužů, nadhodil, že by měla začít hubnout, jen podrážděně zabručela. Na cukr si Vivi Sundbergová dávala pozor, ale zároveň moc ráda jedla.

Dvakrát se vdala. Její první manžel byl dělník v Iggesundu. S ním měla dceru Elin. Přišel o život následkem pracovního úrazu. Za pár let se provdala znovu, tentokrát za instalatéra z Hudiksvallu. Tohle manželství nevydrželo ani dva měsíce. Manžel se zabil v autě na zledovatělé silnici mezi Delsbo a Bjuråkerem. Pak už se Vivi Sundbergová nevдалa. Mezi kolegy nicméně kolovaly zvěsti, že má přítele na jednom z ostrůvků u řeckého pobřeží. Dvakrát ročně tam jezdila na dovolenou. Nikdo ale nevěděl jistě, co je na těch řečech pravdy.

Vivi Sundbergová byla dobrá policistka. Byla houževnatá a měla obdivuhodnou schopnost analyzovat i ta nejmenší vodítka, což byla mnohdy jediná stopa, již se při vyšetřování mohli držet.

Projela si rukou vlasy a podívala se na Erika Huddéna, který stál před ní.

„Ukážeš mi to?“

Došli k tělu. Vivi Sundbergová zkřivila obličej a dřepła si.

„Přijel už patolog?“

„Měla by být na cestě.“

„Ona?“

„Je to někdo na záskok, Hugo je na neschopence. Budou mu operovat nádor.“

Vivi Sundbergová na okamžik ztratila zájem o zakrvácené tělo ve sněhu.

„On je nemocný?“

„Má rakovinu. Tos nevěděla?“

„Ne. Rakovinu čeho?“

„Má to někde v břiše. Ale vypadá to, že se nerozšířila. Teď ho zastupuje kolegyně z Uppsaly. Jmenuje se Valentina Miiová. Jestli to vyslovuju správně.“

„A je teda na cestě?“

Erik Huddén houkl na Ytterströma, který stál u jednoho z policejních vozů a pil kávu. Ten potvrdil, že soudní patoložka přijede co nevidět.

Vivi Sundbergová se pustila do zevrubné prohlídky těla. Tváří v tvář zavražděnému člověku ji pokaždé zaplavil pocit marnosti. Mrtvého vzkřísit nedokáže, v nejlepším případě dovede objasnit okolnosti zločinu a poslat pachatele do vězeňské cely nebo za zamčené dveře na oddělení duševně nemocných.

„Někoho popadl amok,“ konstatovala. „Zaútočil nějakým velkým nožem. Nebo bajonetem. Možná mečem. Vidím nejmíň deset ran, téměř všechny zřejmě smrtelné. Ale s tou nohou mi to není jasné. Víme, kdo to je?“

„Ještě ne. Všechny domy vypadají prázdné.“

Vivi Sundbergová se zvedla a pozorně se rozhlédla. Zdálo se jí, jako by jí domky pohled obezřetně vracely.

„Zaklepal jsi?“

„Chtěl jsem počkat. Ten, kdo to udělal, tu ještě může být.“

„Tos udělal naprosto správně.“

Mávnutím ruky přivolala Ytterströma. Ten zahodil papírový kelímek do sněhu.

„Jdeme dovnitř,“ řekla. „Někdo tady být musí. Není to přece opuštěná vesnice.“

„Nikdo se ale neukázal.“

Vivi Sundbergová znovu pohledem přejela domky, zasněžené zahrádky, silnici. Vytáhla pistoli a vydala se k nejbližšímu stavení. Bylo několik minut po jedenácté.

Následující události se později zapsaly do dějin švédského soudnictví. Tři policisté objevili něco, co nemělo v historii švédské kriminalistiky obdoby. Šli od domu k domu s vytaženými zbraněmi. Všude je čekali mrtví. Vedle lidí leželi ubodaní psi a kočky, dokonce jeden papoušek s useknutou hlavičkou. Objevili celkem devatenáct mrtvol, všechno starší osoby, až na

jednoho zhruba dvanáctiletého chlapce. Někteří byli zabiti ve spánku v posteli, jiní leželi na podlaze nebo seděli na židli u kuchyňského stolu. Jedna stařenka zemřela s hřebenem v ruce, jiný muž zase u sporáku, na kterém zůstala převrhnutá konvička na kávu. V dalším domě našli dva k sobě připoutané lidi. Všichni byli vystaveni nepřičetnému násilí. Jako by se mezi starými lidmi, kteří se právě chystali vstávat, prohnal krvavý orkán. Je-liž starší lidé na venkově většinou vstávají se slepicemi, předpokládala Vivi Sundbergová, že se vraždy staly nad ránem nebo za kuropění.

Policistka měla pocit, jako by se jí hlava topila v krvi. Třebaže se trásla následkem šoku, byla zároveň ledově chladná. Jako by ta mrtvá a znetvořená těla pozorovala dalekohledem a nemusela se k nim těsně přiblížit.

Zápach byl všudypřítomný. Mrtvoly sice sotva stačily vychladnout, ale už začaly vydávat nasládlý a zároveň hořký pach. Dokud byla Vivi Sundbergová uvnitř stavení, dýchala pusou. Když vyšla ven, zhluboka lapala po dechu. Překročit práh dalšího domu znamenalo připravit se na něco téměř nepřekonatelného.

Všechny oběti byly vystaveny stejné zuřivosti, jedno tělo vedle druhého mělo rány způsobené ostře nabroušenou ruční zbraní. Později toho dne si Vivi sepsala seznam. Nikdy ho nikomu neukázala. Sestával z krátkých poznámek přesně popisujících, co viděla:

Dům číslo jedna. Mrtvý starší muž, polonahý, roztrhané pyžamo, pantofle, polovinou těla leží na schodech dolů z patra. Hlava téměř oddělená, palec levé ruky metr od těla. Mrtvá postarší žena, noční košile, břicho rozpárané, vnitřní části střeva vyhřezlé, umělý chrup rozmlácený.

Dům číslo dvě. Mrtvý muž a mrtvá žena, oba staří, věk minimálně osmdesát let. Těla nalezena v manželské posteli v přízemí. Žena možná zabita ve spánku jedinou ranou vedoucí od levého rame-